

Endelig revisjonsrapport etter systemrevisjon av Norcod AS

Risikostyring og internkontroll knyttet til biosikkerhet og velferd

Rapport	
Rapporttittel	Saksnummer
Endelig revisjonsrapport etter systemrevisjon av Norcod AS	2025/284031
Gradering	Dato for rapport
Offentlig	16.03.2026
Deltakere i revisjonsteamet	Revisjonsleder
Sunniva Lie Børsheim, Reidunn Agathe Medhus, Silje Kristin Kaldestad	Silje Kristin Kaldestad

1 Innledning

Mattilsynet gjennomførte systemrevisjon hos Norcod AS (Norcod), den 3. og 4. februar 2026 i henhold til varsel om revisjon datert 1. desember 2025:

- Dokumentgjennomgang fra (8. januar til 20. februar), ref. dokumentlisten.
- Åpningsmøte og intervju av ledelsen 4. og 13. februar.
- Verifikasjonstilsyn på 3 lokaliteter i perioden (30. januar til 4. februar).
- Oppsummeringsmøte 20. februar.

2 Bakgrunn og regelverk

Produksjon av oppdrettstorsk har økt sterkt fra 2018 med 47.000 utsatte individ, til 2024 med 10 millioner utsatte individ. Fiskehelserapporten viser at 2,3 millioner torsk døde i sjø i løpet av 2024. Årlig kumulativ dødelighetsrisiko gikk opp fra 6,8 % i 2020 og 13,3 % i 2023 til 22,2 % i 2024. Slaktemeldinger for torsk ble tatt inn for første gang i Fiskehelserapporten 2024, og nedklassing var da registrert på 22 %. Tallene knyttet til dødelighet og slaktekvalitet indikerer at helse- og velferdsutfordringer i torskeoppdrett er betydelige.

Revisjon av oppdrettsselskapene på systemnivå er ett av verktøyene Mattilsynet benytter for å påse at regelverket etterleves i havbruksnæringen. For mer informasjon viser vi til rapportserie på våre nettsider: Systemrevisjon av oppdrettsselskapene/Mattilsynet.

Aktuelt regelverk for revisjonen:

- Dyrevelferdsloven § 3, § 8 og § 24
- Matloven § 19
- Forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen
- Forskrift om transport av akvakulturdyr
- Akvabiosikkerhetsforskriften, Forordning 2020/691, Kapittel 2, Artikkel 5.

Mattilsynets adgang til å gjennomføre revisjon følger av dyrevelferdsloven § 30 og matloven § 23 om tilsyn og vedtak.

3 Mål

Målet med denne revisjonen var å undersøke om Norcod sin risikostyring og internkontroll knyttet til biosikkerhet og velferd er i henhold til aktuelt regelverk beskrevet i varsel om revisjon.

4 Norcod AS

Vi hadde en god dialog med dere under revisjonen, og dere la godt til rette for både verifikasjonstilsyn, åpningsmøte og intervju. Til åpningsmøtet hadde dere forberedt en informativ presentasjon, og vi opplevde dere som åpne og positive til revisjonen.

Norcod AS er et ungt selskap som ble etablert i 2018. Første utsett med torsk var i 2020. Selskapet har hovedkontor i Trondheim og produserer slakteklar torsk i 6 åpne sjølokaliteter fra Frøya i Trøndelag til Meløy i Nordland. Selskapet har planer om å ta i bruk to nye lokaliteter i løpet av 2026, og mål om å tredoble produksjonen innen 2030.

Norcod har avtale med ekstern aktør for påvekst av innkjøpt yngel før utsett i sjø. De mottar også sjøklar settefisk direkte fra yngelprodusent og fra andre leverandører.

Selskapet disponerer Kråkøya slakteri AS hvor de leverer all slaktefisk.

Om Norcod AS	
Matfisklokaliteter i område	Trøndelag og Nordland
Antall matfisklokaliteter**	8

Dødelighetsprosent 2025***	32,9
Antall påviste sykdomsutbrudd i 2025, listeførte sykdommer****	0

*Produksjonsområdene gjelder laks, og gir en geografisk referanse for hvor produksjonen av torsk er.

**Kilde: Akvakulturregisteret

*** Kilde: Mattilsynets datagrunnlag for innrapporterte dødelighetstall

**** Kilde: Mattilsynets registreringer

Årlig dødelighetsrisiko i torskoppdrett generelt og hos Norcod AS

Dødelighetsrisiko, akkumulert (%) - År og Aktør

Aktør ● Alle ● NORCOD AS

Figur 1: Dødelighetsrisiko for oppdrettstorsk i perioden 2021 til 2025 hos alle selskap sammenlignet med Norcod AS i samme periode. Dødeligheten er beregnet ut fra registrerte døde, uforklarlig tap og utkast på slakteri.

Kilde: Mattilsynets datagrunnlag for innrapporterte biomassetall.

5 Resultat

Denne rapporten presenterer vår vurdering av deres styringssystemer på revisjonstidspunktet innenfor revisjonens tema. Våre funn er delt inn i avvik og forbedringspunkt som vi definerer slik:

Avvik: Observasjoner der vi påviser brudd på regelverket.

Forbedringspunkt: Observasjoner der vi mener det foreligger risiko for brudd på regelverket, hvor vi mener virksomheten bør vurdere tiltak.

Vi har funnet følgende avvik:

- Risikostyring
- Avvikshåndtering

Vi har funnet følgende forbedringspunkt:

- Mål og delmål
- Internkontroll

Vi understreker at det kan finnes avvik og forbedringspunkt innenfor andre tema i styringssystemene som ikke er omtalt i denne rapporten.

Våre vurderinger er begrunnet med konkrete observasjoner. Disse skal ikke forstås som en uttømmende liste, men er en overordnet fremstilling av hovedtrekkene ved observasjonen og eksempler på praktiske konsekvenser.

Rapporten gir en beskrivelse av feil og mangler knyttet til regelverket. Prosesser, aktiviteter og tiltak dere har, og som er ivarettatt i henhold til regelverket, er ikke beskrevet.

5.1 Avvik

5.1.1 Risikovurdering, planer og tiltak.

Avvik:

Norcod AS har mangler knyttet til kartlegging av farer og problemer og på denne bakgrunn også mangler knyttet til vurdering av risiko, og kan videre ikke vise hvordan planer og tiltak utarbeides for å redusere risikoforholdene.

Hjemmel:

Forskrift IK-Akvakultur § 5, tredje ledd bokstav f.

Begrunnelse:

Dere kunne ikke dokumentere hvordan dere jobber systematisk med kartlegging av farer, eller hvordan dere oppnår et samlet risikobilde for beslutninger på strategisk nivå. Risikoanalysene fremstår som mindre brukervennlige, lite egnet til å redusere risiko på operativt nivå og følger i tillegg ikke deres egen prosedyre.

- Dere kunne ikke vise rutiner for systematisk kartlegging av risiko. Under intervju kom det fram at nye risikoelementer tilføres etter hvert som de oppstår, men at dere i liten grad analyserer egne data fra avvikstrenger og velferdsregistreringer.
- Det var uklart hvilke risikoer knyttet til fiskehelse og -velferd ledelsen har identifisert som selskapets viktigste, og om dette er kommunisert ut til resten av organisasjonen. Dette gjenspeiles i individuelle svar under intervju og på verifikasjonstilsyn.
- Vi kunne ikke se at systemet legger til rette for løfting av risikoer oppover i systemet, for beslutninger på strategisk nivå. Risikoelementer som kommer ut med høyest risiko på selskapsnivå, samsvarer ikke med realitetene.

- Risikoanalysene har uklare skiller mellom uønsket hendelse, årsak og konsekvens. For eksempel beskriver *faremomenter* i analysene både årsaker til- og konsekvenser av hendelsen. Det blir derfor uklart hva man har vurdert sannsynlighet for- og konsekvens av, samt hva tiltak skal rettes mot. Dette er ikke i tråd med *Risikovurderinger i Norcod (ID 2033)*.
- Vurdering av risiko før og etter tiltak er ikke vist. Derfor synliggjøres ikke tiltakenes risikoreducerende funksjon, hvor stor effekt de er tenkt å ha, eller hvordan de skal prioriteres.
- Risikomatrixens inndeling gjør at samlet risiko lettere havner på gult enn på rødt nivå. Et risikoelement med *høy* eller *svært høy* konsekvens må ha en sannsynlighet på *månedlig* eller *årlig forekomst* for å havne i rød kategori der tiltak er nødvendige. Dette gjør det vanskelig å prioritere mellom risikoelementer.

Velferd

Under revisjonen fant vi at dere ikke dokumenterer informasjon knyttet til fiskevelferd på en måte som gjør at dere kan jobbe systematisk for å unngå unødig påkjenning av fisk.

- Individkontroller med velferdsscoreing gjøres månedlig og observasjoner knyttet til velferd noteres ned, men loggføres ikke slik at dere kan føre statistikk og trende funnene.
- Ledelsen viser til fiskehelserapporter som grunnlag for velferdsinformasjon, men det er uklart hvordan rapportene benyttes som beslutningsgrunnlag.
- Flere håndteringsprosedyrer mangler konkrete tiltaksgrenser og vurderingskriterier for å sikre god velferd, men inneholder beskrivelser som «*vær oppmerksom*», «*ved behov*», eller «*må vurderes*».

Biosikkerhet

- *Veterinær helseplan (ID2126)*, VHP, fremstår som en generell oversikt over mulige sykdommer og forebyggende tiltak hos torsk. Den fremhever ikke hvilke utfordringer som er viktigst hos Norcod, eller hvilke planer og tiltak dere prioriterer for å redusere disse. For eksempel er tiltak som screening mot torskepox i sjøfasen eller prosjekter rettet mot tarmhelseproblematikk ikke nevnt.
- Norcod sine lokaliteter har egne biosikkerhetsplaner, men planene er tilnærmet identiske og lokalitetsspesifikke forhold er i liten grad vurdert. For eksempel er ikke risiko knyttet til gyteområder omtalt, og selskapet problematiserer i liten grad kjente sykdommer eller risiko for introduksjon av nye.
- Fiskehelsesjef er ansvarlig for å utarbeide og revidere biosikkerhetsplanene. Verifikasjonstilsyn og intervju viste at driftsledere og øvrige lokalitetsansatte i liten grad involveres i arbeidet.

- Dødfiskopptak har vist seg utfordrende i torskeoppdrett. Norcod har gjort ulike forbedringstiltak, som å endre utforming på nøtene og innkjøp av nytt system for pumping av dødfisk. Mangelfull fjerning av dødfisk er likevel fortsatt en biosikkerhetsmessig utfordring som krever at dere finner gode løsninger tilpasset torskeoppdrett.

5.1.2 Avvikshåndtering

Avvik:

Norcod AS har mangelfulle rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik fra krav fastsatt i eller i medhold av akvakulturlovgivningen.

Hjemmel:

Forskrift IK-Akvakultur § 5, tredje ledd bokstav g.

Begrunnelse:

Dere kunne ikke vise hvordan avvik benyttes strategisk til selskapets systematiske forbedringsarbeid, eller til læring på tvers.

- Avvikshåndteringene vi har fått tilsendt har flere mangler jf. krav i prosedyren *Avvikshåndtering (ID 2066)*, og lukkes selv om kriterier for lukking ikke er på plass. Dette begrenser nytteverdien som forbedringsverktøy. Eksempelvis ser vi sen registrering av avvik, sparsomt med informasjon om hendelsen, manglende rotårsaksanalyser, og manglende kobling til prosedyrer og risikovurderinger. I enkelte avvik er det også uklart hvilke tiltak som ble iverksatt og om de adresserte identifisert årsak.
- Dere har få registrerte avvik og det er ikke definert hva som utgjør et avvik på fiskehelse/-velferd, eller hva som definerer en alvorlig hendelse. Under revisjonen utrykte ledelsen et ønske om at selskapet skal bli bedre på avviksføring.
- Avvik på fiskehelse og -velferd klassifiseres ikke etter alvorlighetsgrad, og filtreringsmulighetene i avvikssystemet er begrenset. Dette påvirker hvor godt ledelsen kan bruke avviksstatistikker og -trender inn i målstyrings og risikoarbeidet.

5.2 Forbedringspunkt

5.2.1 Mål, delmål og tiltaksplaner

Forbedringspunkt:

Norcod AS har svakheter knyttet til fastsettelse av overordnede mål med tilhørende konkrete og evaluerbare delmål i internkontrollarbeidet, samt utarbeidelse av planer og

tiltak for å oppnå målene.

Hjemmel:

Forskrift om IK- Akvakultur §5, tredje ledd bokstav e.

Begrunnelse:

Dere har utarbeidet mål og delmål for selskapets ulike nivå, med tilhørende handlingsplaner. Styringssystemet viser imidlertid ikke hvilke faktorer som vektlegges i arbeidet, eller hvordan dere systematisk evaluerer måloppnåelse.

- Mål og delmål for produksjonen er beskrevet i dokumentet *mål for operasjonell drift i Norcod (ID 9241)* og i VHP for hver lokalitet. Vi fant at velferds mål er lite konkretisert og vanskelig å måle, eksempelvis «god dyrevelferd/fiskehelse», «lav andel deformiteter», «lav forekomst av sår og skader» og «kontroll på kjønnsmodning». Dette gjør målene vanskelig å følge opp.
- De ulike lokalitetene har identiske mål og VHP. Det er derfor uklart hvordan, eller om, særegenheter og lokalitetsspesifikke utfordringer eller prestasjoner er hensyntatt og inkludert i målarbeidet.
- Dere har prosedyre og rutiner for produksjonsoppsummeringer, og under intervju trekker dere frem at evalueringer også skjer underveis i produksjonen. Dette har blant annet ført til endring av utsettstidspunkt og håndteringsrutiner. Oppsummeringen vi fikk tilsendt beskriver verken måloppnåelse eller målevaluering, og vi kan derfor ikke se hvordan dette systematisk bidrar til justering av mål og tilhørende planer (jf *Evaluering av fiskevelferd første utsett av torsk på Labukta (2023-2025)*).
- Dere har ikke vist hvordan mål for fiskehelse og -velferd blir evaluert og justert på selskapsnivå, eller hvilke beslutningsgrunnlag som ligger til grunn. Vi kan ikke se at dere har utarbeidet årlige sammenstillinger som inkluderer oppnådde resultat knyttet til kriterier for fiskehelse- og velferds mål.

5.2.2 Internkontroll

Forbedringspunkt:

Norcod AS har svakheter knyttet til systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt.

Hjemmel:

Forskrift IK-akvakultur § 5, tredje ledd bokstav h.

Begrunnelse:

Flere av Norcods prosedyrer beskriver interne revisjoner og gjennomgang av internkontrollsystemet for å sikre at systemet fungerer hensiktsmessig, men det er uklart hvordan ledelsen følger dette opp.

- Dere kan ikke vise at ledelsen gjennomfører:
 - Kvalitetssikring av avvikshåndtering under årlig gjennomgang av avvik jf. *Avvikshåndtering (ID 2066)*. (Se også pkt 5.1.2 avvikshåndtering)
 - Årlige internrevisjoner som dekker hele organisasjonen, jf. *Interne revisjoner, inkludert Global Gap (ID 2036)*. Det er kun gjennomført revisjoner etter 3. parts krav i 2025.
 - Årlig gjennomgang av resultater etter revisjoner fra foregående år jf. *Beskrivelse av kvalitetssystemet (ID 2003)*.
- Dere er et relativt ungt selskap med mange nyansatte. Flere har lang erfaring fra oppdrett med laks, og systemet er i utgangspunktet også rigget for dette. Vi fant under revisjonen at dere har gjort en rekke tilpasninger til torsk, men at det fortsatt vil være behov for tilpasninger etter hvert som selskapet får mer erfaring og kunnskap om arten.
- Under revisjonen kom det frem at kvalitetssystemets brukervennlighet bør forbedres for å øke involveringsgrad på operativt nivå.

6. Verifikasjonstilsyn

Vi viser til tilsynskvittering etter gjennomførte verifikasjonstilsyn på følgende lokaliteter:

Lokalitetsnummer	Lokalitetsnavn	Saksnr	Dato
45073	Frosvika	2025/284031	30. januar 2026
26835	Pålskjæra	2025/284031	4. februar 2026
25315	Skogsøya	2025/284031	4. februar 2026

7. Dokumentliste

Følgende dokumenter ble benyttet under planleggingen og utføringen av tilsynet.

- Organisasjonskart med kontakinfo (ID 9243)
- Organisasjon, roller og ansvarsområder
- Presentasjon Norcod Mattilsynet revisjon 2026
- Kvalitetssystemet EQS
- Prosedyreoversikt (ID 1003)
- Beskrivelse av kvalitetssystemet (ID 2003)
- Innholdsfortegnelse styrende dokumenter (biosikkerhet og fiskevelferd)- EXCEL

- Risikovurdering i Norcod (ID 2033)
- Topp 10 risikoelement knyttet til fiskehelse og fiskevelferd - EXCEL
- Fiskevelferd (risiko) (ID 2109)
- Smitte (risiko) (ID 2103)
- Mål for operasjonell drift i Norcod (ID 9241)
- Produksjons oppfølging på lokalitet (ID 2110)
- Oppsummering av evaluering fiskevelferd Labukta 2023
- Lokalitets VHP Mausund (Lok Skogsøya og Pålskjæra) (ID 6166)
- Lokalitets VHP Frosvika (ID 6168)
- Interne revisjoner inkl. Global GAP (ID 2036)
- Oversikt over gjennomførte internrevisjoner for 2024
- Revisjon, tilsyn og møter, Revisjon (ID 34243)
- Revisjon, tilsyn og møter, Revisjon (ID 34215)
- Global GAP sjekklister-Frosvika - EXCEL
- Global GAP -sjekklister-Jamnungen -EXCEL
- Policy - Fish welfare (ID 12286)
- Policy - Stocking density (ID 1228)
- Policy for maximum fasting (ID 12290)
- Daglig drift (ID 1028)
- Individkontroll (ID 2044)
- Biomassekontroll Norcod (ID 12292)
- Gonadekontroll og tiltak ved påbegynt kjønnsmodning (ID 6224)
- Scoring av lever
- Daglig kontroll av miljøforhold (ID 1029)
- Fiskehelse-kontroll (ID 2063)
- Håndtering av dødfisk og svak fisk (ID 2049)
- Forøket dødelighet og mistanke om sykdom (ID 2050)
- Utbrudd av smittsomme sykdommer (ID 2062)
- Sykdom og massedød (1. linje) (ID 1026)
- Sykdom og massedød (2. linje) ID 1027
- Medisinering og behandling (ID 2094)
- Håndtering av fisk (ID 2064)
- Veterinær helseplan (ID 2126)
- Biosikkerhetsplan Frosvika (ID 10267)
- Biosikkerhetsplan Skogsøya (ID 10268)
- Levering av fisk til brønnbåt (ID 3145)
- Transport og mottak av fisk (ID 2040)
- Bedøving av fisk (ID 2111)
- Heving og senking av bunnring (ID 2081)
- Lysstyring av fisk -Et preventivt tiltak mot kjønnsmodning (ID 7237)
- Avvikshåndtering (ID 2066)
- Avvik (ID 2065)
- Prosess for avviksbehandling (ID 1031)
- Forøket dødelighet etter utsett, Bjørnvika (Id-38410)

- Helsekontroll Bjørnvika (38410)
- Forøket utgang av fisk, Labukta (Id-35741)
- Helserapport Labukta (35741)
- Forøket dødelighet, Bjørnvika (Id-38411)
- Helsekontroll Bjørnvika (38411)
- Forøket dødelighet etter notskifte, Bjørnvika (Id-38875)
- Helsekontroll Bjørnvika (38875)
- Forøket dødelighet, Jamnungen (Id-38735)
- Helsekontroll Jamnungen (38735)
- Forøket dødelighet, Mausund (Id-36551)
- Helsekontroll Mausund (Skogsøya og Pålskjæra) (36551)
- 202601 Oversikt avvik Mattilsynet siden mai 2024
- Presentasjon til åpningsmøtet
- Tilsynskvittering Frosvika
- Tilsynskvittering Skogsøya og Pålskjæra
- Ukesrapport 08.02.2026 Uke 6. pdf
- 2025-11-28 Protokoll Prod Gr.pdf
- Generasjonsoppsummering Labukta - Mo i Rana 25.06-26.06.25
- Mandagsmøte Norcord Produksjon 09.02.2026
- Produksjonsprotokoll Jamnungen generasjon 2024
- Risikovurdering Vintersår (ID 30875)
- Styrerapport november 2025

Sammen trygger vi framtiden for mennesker, dyr og natur